

SLOVENC.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 124.

V Ljubljani, v petek 31. maja 1889.

Letnik XVII.

Zborovanje „Slovenskega društva“ v Žavci

dné 19. maja 1889.

Ovo zborovanje se je vršilo vrlo dobro. Mnogo novih udov pristopilo je društvu. Govorili so jako podučno, zanimivo gg.: M. Vošnjak, dr. Serbec, dr. Dečko in predsednik dr. Gregorec. Gospodoma poslancema izrekla se je zahvala in popolno zaupanje.

Resolucije ali sklepi, ki so bili vsprejeti, so času primerni, važni, in se glasijo tako-le:

1. Kmetijska družba štajerska, po nepozabnem nadvojvodi Jovanu osnovana za vse Štajersko, nemško in slovensko, prejema znatnih podpor iz države in deželne blagajnice ter bi imela delovati v smislu gospodarskega napredka brez ozira na politične stranke. V nasprotju k temu edino pravemu načelu dovolila je takoj očividno le nemškutariji na ljubo v Zidanem mostu zelo nepotrebno podružnico, dočim je Slovincem v trgih Žavci in Št. Jurij na južni železnici nje odbila. V Žavci zbrani Slovinci obžalujemo takšno postopanje, ker daje misliti, da na Slovenskem kmetijski družbi štajerski ni vselej mar za gospodarski napredek v prvi vrsti, ampak pospeševanje političnih, nam Slovincem zopernih namer.

2. Vsem slovenskim občinam, ki so zopet v preteku onega leta zahtevale narodnih slovenskih šol — med njimi slavni narodni trg Žavci — ter pritožile se zoper odredbo deželnega šolskega sveta od leta 1887, in vsem, ki so pripomogli, zlasti g. dr. Dečkotu, ki je tukaj največ deloval, izrekamo najiskrenejšo domoljubno zahvalo.

3. Po členu 19. osnovnega državnega zakona bi Slovinci štajerski morali imeti za izomiko potrebnih sredstev v svojem lastnem slovenskem jeziku. Kljub temu nimamo niti ene slovenske srednje šole in v Celji na c. kr. gimnaziji priredili so namesto slovenskih paralel do 4. razreda nemško pripravnico. Vsled tega morajo slovenski stariši namesto osem let za svoje dijake plačevati celih devet let, dijaki slovenski pa so prisiljeni eno leto več v gimnazijo zahajati, kakor nemški. V Žavci zbrani

Slovinci izražamo željo, naj se ove protipostavne razmere na celjski gimnaziji umaknejo takšnim, ki se zlagajo z osnovnim državnim zakonom od dné 21. decembra 1867.

4. Šolski zakon od leta 1869 nameravajo tako preosnovati, da bi ljudska šola zopet postala verska in dežele dobile še več vpliva na šolstvo. Slednje bilo bi Slovincem tam, kjer so v manjšinah, silno pogubno. zlasti nam na Štajerskem. Zatorej želimo, da tukaj vsi slovenski državni poslanci brez izjeme postopajo složno in le v takšno preosnovo šolskega zakona privolijo, ki bode poleg verske še narodno slovensko šolo nam jasno in določeno zagotavljala. „Slov. Gosp.“

Iz Hrvatske.

(Izviran dopis.)

„Nulla dies sine linea“ moglo bi se reči o ogerskeji upravi v naših zemljah. Ne mine dan, da se ne bi navalili na našo avtonomijo, posebno v jezičnem pogledu, kar je že dovolj vsem znano. Ali to še ni dosti; tudi v druge stroke naše avtonomije so se začeli pogostoma mešati naši sosedje. Sedanja vlada je izdala program, da bode skrbela v prvem pogledu za gmotne koristi zanemarjenih dežel. In zares bi človek verjel, da je tako, ko bi čital le naše vladine liste, kako se pri nas skrbi za siromašni narod. Ako se pa podamo med narod, vidimo, da je v teh listih le prazno govoričenje in proslavljanje današnje vlade, kajti narod gmotno ni še nikdar tako slabo stal, kakor dandanes. Opozicijski listi pišejo tudi o tem, ali tako oprezno, da se iz njih prava resnica težko spozna; saj dobro vemo zakaj; vendar pa je dobro, da se vsaj nekaj piše in v javnost iznaša, kajti drugače bi zares svet mislil, da živimo v presrečnih odnošajih. Kako se pri nas skrbi za gmotni napredek, naj bosta za dokaz dva sledeča slučaja. Lansko leto je sklenil sabor novo postavo o svilorejstvu, katero je v naših zemljah pred več leti kaj lepo cvetelo, ali se kasneje zanemarilo, zdaj pa bi je radi s to postavo zopet oživili. Postava je izdelana čisto v avtonomnem smislu in izvedba je poverjena banu. Ali ni še preteklo

leto dni, ko so se v stvar vmešali Madjari brez vsake potrebe. Tudi oni imajo namreč svoje postave za svilorejstvo, pa hočejo, da se mi po njihovih ravnamo. Iz Šegsarda, kjer je ravnatelj tega podjetja, se je enostavno poslal dopis na naše svilorejce, da imajo vse, kar potrebujejo, le v Šegsardu naročevati in svilo le tam prodajati in sicer po najnižji ceni. Ko bi se kdo podstopil proti tej naredbi ravnati, bode kaznovan s svoto od 100 gld. In vendar morejo naši svilorejci svojo svilo drugje za polovico dražje prodati nego v Šegsardu. In kaj je na to naša vlada storila? Nič, ona je molčé to ravnanje odobrila. Na ta način ne bode pri nas svilorejstvo napredovati moglo, ker se je že v početku zatrla. To je napredek v gmotnem stanju.

Drugi slučaj je pa naperjen proti našej vinskeji trgovini. Po nekeji naredbi, ki je pa le v madjarskem jeziku obznanjena, morajo biti vse vinske posode, v katerih se vino izvozi od nas, cimentovane pri naših uradih, kajti cislajtansko cimentovanje se tukaj ne pripoznava. Če bo hotel vinski trgovec s Kranjskega k nam po vino, moral bo tukaj najprej svoje sode cimentovati, potem še le bo mogel vino po železnici odposlati. Kolika zguba je zopet tukaj pri našej vinskeji trgovini in za trgovce, ki morajo za cimentiranje na dve strani plačati pristojbe. S takim ravnanjem se gotovo naša vinska trgovina ne podpira. Kar nam ni pokončala filoksera, to nam zdaj oblasti ogerske branijo v denar spraviti. In naša vlada? Vladini listi vprašani od opozicijskih, da jim to razjasnijo, molčé, kar pomeni toliko, da vse odobravajo. To je dōba gmotnega napredka pod sedanjo vlado. —

Govor dr. poslanca Tonklija

v državno-zborski seji dné 8. maja 1889.

(Dalje.)

Preidem sedaj k civilnemu sodišču. V civilnosodnih zadevah se mora razsojevati v istem jeziku, v katerem se je vložila vloga. To se pa ne godi, vsaj dostikrat ne, ter se temu mnogostranski izogibljejo.

LISTEK.

Zavetišče.

(Zgodovinska povest. Češki spisal Al. Dostál, prevel —r—.)

(Dalje.)

Po odhodu družine je ostal v sobani vladika s svojo rodbino in romar. Veter se je vpiral v okna, pozna noč je že bila. Ali nobeden ni mislil na počitek. Sezima, zaviti v kožuh, je sedel v naslanjalu, blizu njega Hroznata z Vojslavo, katerej je že všeč na gradu. Dobroslava in Judita ste sedeli na desni in levi romarjevi strani.

„Morebiti želite tudi vedeti, kdo sem jaz“, prične čez nekaj časa romar. „Rekel sem vam, da sem glas vpiječega v puščavi; popotujem po svetu za znanim vam namenom. Sem pa redovnik reda sv. Norberta.“

„Torej menih?“

„Za tak stan si je mene, nevrednega hlapca, izvolil Gospod Bog. Ta dežela ni moja domovina; jaz sem rojen na Španjskem. Pa naučil sem se češki govoriti od nekega romarja, Čeha, ki je romal z menoj kot vojščak v Palestino. Davno je že. Nismo

veliko opravili. S tem romarjem sem se sprijateljil; bila sva zvesta prijatelja. Knez Vladislav se je vrnil z mnogimi domov, jaz in moj tovariš Nekrasa sva se držala Konradove vojne. Tako sva prišla v Palestino. A moram začeti od svoje mladosti.“

„Dovoli, duhovni oče“, oglasi se Hroznata, „rekel si, da je bil tvoj tovariš Čeh, in Nekrasa se je pisal.“

„Da, Pavel Nekrasa se je pisal in Čeh je bil.“

„Blizu našega gradu je v neki vasi tudi Nekrasa. Njegov brat podal se je pred leti v svet, ker se ni mogel razumeti z njim zaradi starašinstva. Z nami je bil malo časa v vojski zoper Nemce, potem pa je šel z vitezi, katerim je vojska rokodelstvo in boj vsakdanji kruh. Mislil sem, da je že umrl. Morebiti je tisti, s katerim si ti romal v Palestino.“

„Čudna so božja pota. Ljudje take vrste se klatijo po svetu. Takrat se je Nekrasa silno pokoril in si vest očistil, katera je navadno v vojskah preširoka. Nekaj tacega je tudi menda omenil, pa ne vem za gotovo.“

„Odpusti, da smo te motili, hotel si pripovedovati o sebi; če se ti torej ljubi, le nadaljaj, mi bomo poslušali.“

„Torej rojen sem bil v daljni tuji deželi od premožnih starišev. Bratom in sestram se dobro godi; jaz sem bil najstarejši in največje veselje starišev. Bog jih je že poklical k sebi. Koj v mladosti sem se vadil mahati s sulico, spreten sem bil v tem. Nekega nesrečnega dneva sem padel raz konja, in ta me je dalje vlačil po njivah. Kako so se stariši ustrašili, lahko si mislite. Na pol mrtvega so me odnesli v materino križo. Mati moja so bili pobožna duša; v strahu za moje življenje so poklekli pred podobo božje Porodnice in so obljubili, da me bodo posvetili službi božji, kakor Ana sina Samuela, če bom ozdravel.“

„Gospod, da so te tvoja mati darovali?“ vpraša hitro Dobroslava, kakor bi ne verjela svojim ušesom.

„Da, in to obljubo sva oba spolnila.“

Sezima in Dobroslava sta se pomenljivo pogledala. Ona je postala blede, on je začel kašljati.

„Od onega časa, ko sem padel nesrečno raz konja, sem se premenil. Nič me ni več veselil oklep in meč, vsedel sem se raje h knjigi, in ko sem dorastel, vstopil sem v red očetov premonstrancev. Veliko zaslug ima ta red, je tudi jako razširjen. Zida samostane najraje po krajih, kjer je

Najhuje je tam, kjer se zaslišujejo priče po sodniku, ki ne razume njihovega jezika. Tu se ne pozivajo sodnje zapriseženi tolmači, marveč si pomagajo s tem, da prevaja zapisnikar, ki zna le nekoliko slovenski in ki je dostikrat navaden diurnist. Da to ni pravo postopanje in ne ugaja postavi, priznalo se mi bo, in strogo bi se moralo na to paziti, da bi sponji uradniki v resnici praktično znali jezik.

Če sedaj govorim o Koroški, naglašal bi poprej, da mi ni toliko za to, da bi se tam nastavliali Slovenci, tudi ne za to, da bi se poslovenilo pravosodje, marveč le, da bi dobil tamošnji slovenski narod svojo pravico. (Poslanec Klun: Prav res!) Če ima koroško nemško prebivalstvo pravico — in to popolnoma priznavam —, da se pri sodišču zaslišuje v svojem jeziku, dobiva odloke in razsodbe v svojem jeziku, ima gotovo tudi slovensko prebivalstvo isto pravico. Če so pa na Koroškem nastavljeni slovenskega jezika nezmožni uradniki, godi se slovenskemu prebivalstvu krivica. Nj. ekscelencija je v odgovoru na neko interpelacijo sam priznal, da je potreba, če se hoče izogniti tolmačem, službe avskultantov pomnožiti za pet, in sicer jih podeliti takim osebam, ki so zmožne slovenskega jezika. Kakó se je pa stvar izvršila v praksi? Res se je imenovalo pet avskultantov; eden izmed njih, ki je zmožen slovenščine, je bil že prej v Celovci; dva v resnici znata slovenski ter sta tu nastanjena. Dva druga pa, ki sta bila imenovana, ne znata slovenski; peti ni nikdar prišel v Celovec. Kako naj se tedaj temu odpomore, ni mi znano.

Sedaj pa kazensko pravno polje. Pri kolegijih štirih sodnikov, ki se morejo še precj sestavljati iz slovenskih sodnikov, če se prezre predsednik in podpredsednik, je še dosti povoljno. Toda kakó je pa z zapisnikarji? Zapisnikar zna le tedaj slovenski, če je eden izmed teh dveh avskultantov pozvan. Če tedaj stranka, sodnik in avskultant znajo slovenski, vrši se vse gladko. Če pa svetnik ni zmožen slovenščine, poklicati se mora tolmač, kateri posel tudi v resnici opravlja ta dva avskultanta. To se godi tudi po napominanem imenovanji. To tedaj, čemer so se hoteli izogniti, je zopet nastopilo. Zboljšalo pa se je vsaj v toliko, ker je tolmač zaprisežen in slovenščine zmožen mož. No, pri porotnikih je menda isto. Kaj se pa godi pri preiskovalnih sodnikih? V Celovci so trije preiskovalni sodniki, katerih pa nobeden ne zna slovenski. Navzoč mora biti tedaj zopet eden izmed teh dveh avskultantov. Če sta tedaj avskultanta le za to tukaj, da opravljata službo tolmača, kdaj bodeta sploh dela se vadija ter priučila pravcati sodniški službi? Drugače je pri ostalih okrajnih sodiščih — okrajev, v katerih so Nemci, ne navajam — ker zna polovica okrajnih sodnikov slovenski. Isto velja primeroma gledé pristavov. Znano je, da ti večinoma zastopajo kazensko pravosodstvo v slučajih prestopkov. Prosim, kakošna je ta preiskava, kakošna razsodba, če sodnik ne razume slovenski, stranka pa ne nemški? Ravno tako se godi v civilnih pravnih, kjer sodnik mora brez tolmačev zaslišati priče, ki ne znajo nemški.

To so nedostatki, ki se morajo odpraviti, ne v interesu narodnosti, marveč na korist pravosodja in pravosodstva. (Dobro! Dobro! na desnici.) Na tem stališču stojim in s tega stališča tirjam od visoke

pravosodnje uprave, da odpomore. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Navesti hočem neko primeró. Premnogokrat se sklicuje na Italijo, proslavlja se tamošnji napredek.

Z vzgledom bom pojasnil, kakó se je tam izvrševalo pravosodje, in sicer že v prejšnjem stoletji. Tu pred sabo imam tiskano pravdo, ki je navstala mej dvema občinama, spadajočima k beneški republiki. Ena je sedaj avstrijska, ker se je, kakor tudi moja rojstvena srenja, leta 1815 ločila od beneške zemlje ter spojila s primorsko, vsled česar sem jaz še vedno ostal Avstrijanec. Prepir je navstal zaradi nekega rebra. Sedaj avstrijska občina je tam napravila apnenico, ker je hotela popraviti župnijsko hišo, ter pasla koze. Naenkrat pride sto oboroženih mož iz bližnje srenje Črnič — kakor vidite, ime je slovensko — ti razdenejo apnenico, spodé ljudi v beg ter sekvestrujejo sedem kozá, vsled česar se je vložila tožba zaradi motenja posesti. Poklicale so se v Benetke priče, mej temi dve iz mojega rojstnega kraja. Prišli ste tje dné 30. maja 1791, in dovolil si bodem prečitati, kaj se je nadalje zgodilo (čita):

„Venuto in ufficio scitazione ecc. Antonio Crast qu. Pietro, nativo ed abitante della Villa di Bergonna, lavorator di campagna, testimonio nominato sopra il Capitolo primo“ itd., to se pravi, prišel je Anton Crast, v Beginju rojen in stanujoč, kmeto-valec, kot priča. Praša se sedaj o prvem členu. Potem slóve (čita):

„Interrogato in qual luogo si trovasse lui esaminato il giorno 22 giugno 1876, risponde in un linguaggio non intelligibile, dando segni ancora di non intendere che poco la lingua italiana.“

Odgovarja v nerazumljivem jeziku ter kaže z znamenji, da zna le malo italijanski.

„Per la qual cosa fu intermesso l' esame e fu commesso al testimonio Antonio Crast di trattenersi fuori dell' ufficio, donec ecc.“

Vsled tega se je pretrgalo zaslišanje ter se mu je ukazalo, naj zunaj počaka.

„L' Illustrissimo ed Eccellentissimo signor Luogotenente veduto ecc., e volendo ecc.“ — pokličeta se potem dva tolmača.

„Là ordinato, che l' esame di Antonio Crast sia assunto col mezzo delli due interpreti Vincenzo Germaz e Valentin Paolin, ambi di questa città ecc., affine ecc. ecc.“

Izdajo se pozivi in tolmača prideta.

„Venuto in ufficio a citazione ecc. Vincenzo Germaz qu. Francesco, nativo da Praga è da 18 anni circa abitante in questa città, fa il palatiere, e Valentin Paolin qu. Lorenzo, nativo della Pieve di Solcana Imperiale, è da 20 anni circa commorante in questa città, fa il sensale.“

Prideta tedaj tolmača Vincencij Germaz, sin Franca Germaza, iz Prage, 18 let že v tem mestu stanujoč, izdelovalec lopat, in Valentin Paolin, sin Lorenca Paolina, iz župnije Solkane, ki je cesarska — ta leži pri Gorici; isti stanuje že 20 let v tem mestu ter je mešetar.

Ne bodem naprej čital, marveč le povedal obseg.

Tolmača se zaprisežeta ter se jima naroči, naj popolnoma po resnici tolmačita ter zapisniku narokujeta.

Najprvo se pokliče ena priča ter jo v njenem jeziku zaprisežejo. Potem se naroči enemu tolmaču, opominjajoč ga na prisego, ter se mu predložé vprašanja, dokazni članki. Drugi tolmač mora poslušati ter pritrditi, da je prav prevedeno. Potem odgovori stranka; tolmač prevede in drugi mora potrditi, da je prav prevedeno, in sedaj se povedba še le vsprejme v zapisnik. Tako se je izvršila cela obravnava.

Primerjajte sedaj, gospóda moja, razmere, kakoršne so na Koroškem, kjer se brez tolmača zaslišujejo priče, primerjajte nadalje s tem, kakó se pri nas v Gorici in Istri brez tolmačev zaslišujejo stranke, ki niso zmožne italijanščine, kjer se vendar gré za moje in tvoje ali v kazenskih zadevah za čast in prostost (Klici na desnici: Tudi za življenje!) — kjer se gré za življenje, tam se že pokličejo tolmači — potem bodete rekli, da so se v beneški republiki mnogo bolje varovali pravni odnošaji, kakor sedaj pri nas. Pravda še ni končana. (Veslost.) Gré se za last napominanega rebra. Pravda se sedaj vrši v Tolminu. V Italiji, pri dr. Preturi v Tarcentu, so se priče na večni spomin zaslišale. Tu je posloval slovenščini vešč uradnik, ki je služil v Tolminu ter se po letu 1866 povrnil v svojo domovino, kjer so ga nastavili. Tudi tam, čeravno zna sodnik slovenski, poklicala sta se dva tolmača ter se je pri tem popolnoma tako postopalo, kakor v beneški republiki; če se tedaj ta pravda primerja z našim postopanjem, zgodi se gotovo na škodo zadnjega.

(Koene slédi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. maja.

Notranje dežele.

Stalni kazensko-postavni odsek je sklenil k § 14 vsled predloga poslanca dr. Koppa, da se državna kazen ne sme izreči na dosmrtno ječo, marveč le za določen čas. K § 19 je Bareuther navsvetoval dostavek, da sme v posebnih ozira vrednih slučajih sodišče prve stopnje oprostiti kazni one, ki niso bili še nikdar, sedaj pa tudi ne nad šest mesecev prostostne kazni obsojeni, to pa le pod tem pogojem, ako ne bodo v določeni dóbi storili nič kaznjivega. Minister grof Schönborn se je popolnoma pridružil temu predlogu, ki je bil tudi enoglasno sprejet.

Kakor je izvedela „Reichswehr“, obsegal bo prihodnji **skupni proračun** tudi znesek za preosnovno trdnjavskega topništva.

Deželnozbornske volitve v raznih deželah se bodo nastopno vršile:

Kmetske občine:	Mesta:	Trg. zbornice:	Vel. posestvo:
Češka	2. jul.,	5. jul.,	10. jul., 15. jul.
Gališko	2. "	4. "	4. " 9. "
Tirolsko	3. "	5. "	6. " 8. "
Kranjsko	4. "	8. "	8. " 12. "
Goriško	25. jun.,	28. jun.,	28. jun., 3. in 5. "
Istra	25. "	28. "	28. " 3. "
Dalmacija	3. jul.,	5. jul.,	5. jul., 8. "

Ogerski državni zbor je v sredo končal razpravo ministerstva za verstvo ter je prešel k posvetovanju o proračunu domobranskega ministerstva.

Vnanje države.

Nasprotniki sv. Stola imajo velik strah pred **papežem Leonom XIII.** ter si ne želé nič nujneje, nego da bi umrl sv. Oče. Ta njihova želja

malo prebivalcev in veliko gozdov. Prepisujejo se pri nas knjige, gojé se vede; naš red seka gozde in obrača jalovico v rodovitna polja, dela ceste, izpušča nepotrebne ribnike, posušuje močvirja, preseljuje ljudstva iz dobro naseljenih krajev v neobljudene, v revna sela okrog svojega samostana. V kratkem se spremeni cela okolica, oživi se, ljudstvo bogati, zemlja prinaša veliko pridelkov.

Hroznata in Judita sta pazno poslušala.

Samostan varuje svoje podložnike pred sovražnikom, deli miloščino ubogim, brani zatirane pred preganjalci. V času bede so drli k nam ljudje, in dokler so zadostovale naše zaloge, smo vse preskrbeli.

„To so pa prava zavetišča — ti vaši samostani.“

„Podučevali smo tudi mladino v šoli, iz katere se je širila omika med podložniki. Nočem se bahati, hvaliti zaslug samostanovih, ne, to ni bil moj namen, pa prišlo mi je na misel, da bi bil naš samostan v tem kraju silno koristen. Zdaj je še zaraščen in nepristopen. Res je sicer, vi skrbite za telesne potrebe svojih podložnikov, pa treba je skrbeti tudi za omiko, napeljevati jih k dobremu obdelovanju zemlje itd.“

Sezima se je predramil iz svojih mislij. Vsega govora o samostanih ni slišal, in kakor bi se bil zavedel, je sedaj hitro vprašal: „Gotovo so imeli tvoj oče več sinov, in ni izmrl vaš rod s tvojim odhodom?“

„Mlajši brat gospodari z očetovim premoženjem.“

„Ali si zadovoljen s svojim stanom, častiti oče?“ vprašala je Dobroslava.

„Popolnoma. Ubogal sem stariše, katerih volja mi je bila sveta, in tudi vnet sem bil za samostansko življenje. Postaral sem se v celici, pečal sem se največ z risanjem začetnih črk v knjigah, katere je pisal moj tovariš. Učil sem v šoli in znam govoriti mnogo jezikov. Ko je bilo potreba, odložil sem čopič in prijel sem za lopato. Pozneje sem sledil križarjem in od onega časa nisem videl več svoje domovine. Izprosil sem si pri predstojnikih dovoljenje, da bi mogel hoditi po pokrajinah in opominjevati kakor starozakonski prerok, da bi se spomnili kristijanije sv. dežele, dobili jo nazaj in rešili ondote kristijane. Peter Amijenski mi je vzor... Ko bom spolnil svoj namen, vrnil se bom v samostan, da tam položim svoje kosti.“

„Kako srečen“, zašepeta Dobroslava.

„Njegov rod ne bo izmrl, dasi se je daroval“, dostavi tiho Sezima.

„Enolično je življenje revnega redovnika. Zdaj ne prosim ničesa družega, kakor da bi nehala zima, in bi jaz mogel naprej. Naj bi našel povsod takih kristijanov, kakor ste vi in vaši sosede. Le tako bo uspeh križarskega orožja sijajen.“

Rekel si, častitljivi oče, da bi bil v veliko korist samostan premonstratencev tudi v naših krajih. Jaz bi vse storil, da bi bila le odpravljena beda med podložniki.“

„Po Češkem se pridno ustanavljajo samostani, iz katerih izhaja luč vede, gospodarstva, napredka. Tukaj pa nikjer ni tacega zavoda, in prehodil sem vendar plzensko župo križem, vse kmete povprašuječ po razmerah.“

„Torej ne kličeš samo v vojsko, ampak skrbiš tudi za našo drago češko deželo?“

Kakor je mikalo Hroznato pripovedovanje o koristnosti samostanov, tako je izvedovala Dobroslava o življenji španjskega meniha. (Dalje sledi.)

Jim je že tako prešla v kri in meso, da od časa do časa neutemeljeno raztrošajo vest o boleznih papeževi, ki se pozneje sevéda vselej pokaže kot neutemeljena. Predvčeraj pa so v Rimu celó raznesli novico ter jo poslali v široki svet, da je umrl papež. „Pol. Corr.“ temu nasproti zatrjuje, da je sv. Oče popolnoma šil in zdrav ter je predvčeraj v avdienci sprejel msgr. Bretonija in se je sprehajal, kakor navadno, v vatikanskem vrtu.

„Pol. Corr.“ trdi, da so belgrajski poročevalci o izgredih v *srbski* prestolnici pošiljali raznim listom jako pretiravne poročila. Posebno ni res, da so se nemiri kakorkoli obračali proti Avstriji. Dokaz temu, da je nasproti naprednjaški „kazini“ avstro-ogerski konzulat; razburjena množica je napadla „kazino“, a pustila je popolnoma pri miru konzulat. Nevarnosti ni več, da bi se ponavljali nemiri. Minister Graić je poslal Garašaninu pismo, v katerem mu zatrjuje vladno varstvo. — Dvorni maršal kraljice Natalije, podpolkovnik Simonović, bo s svojo družino odpotoval v Jalto, ker so se mej njim in regentstvom popolnoma pretrgale obravnave o tem, da bi prišla kraljica v Belgrad. Zoper slednje sta regentstvo in vlada. Zatrjuje pa se, da kraljici nikakor ni v tem oziru merodajna želja regentstva.

Srbski liberalni listi in za njimi tudi drugo časopisje so očitali *bolgarski* vladi, da v Bolgariji pospešuje katoliško propagando. S tem so hoteli princa Aleksandra in ministerstvo počrniti pri priprostem narodu. Opirali so se pri tem na okoliščino, da so pred kratkim iz Drenopolja prišli nekateri bratje in sestre iz tamošnje misijonske hiše v vzhodno Rumelijo ter ustanovili v Burgasu in Jamboliju šole. Vlada jim je sicer to dovolila, a z izrečnim pogojem, da se pravoslavni otroci ne smejo podučevati v verouku. To je tedaj ona „katoliška propaganda“, katera se očita princu Koburškemu.

V *ruskih* dvornih krogih kakor tudi v ožji carski družini je velika vznemirjenost zaradi nihilistov. Redarstvo je več nihilistiških družb zasledilo ter dognalo, da je ena izmed teh nameravala usmrtiti carja in več članov vladarske hiše. Ta slednja družba je bila v zvezi z ruskimi izseljenci v Curihu in tamošnje zadeve z bombami. Toda redarstvu se ni posrečilo zapleniti vseh v Rusijo vtihotapljenih bomb, kakor tudi ni izvedela načelnikov teh zarot, kar je sevéda še povišalo neprijetni čot negotovosti. Večino zaprtih častnikov so izpustili, nekatere odslovili in le malo število se bo moralo zagovarjati pred vojnim sodiščem zaradi tega, ker so bili člani tajnega in vsled tega po ruskih postavah državi nevarnega društva, ki je za sedaj sevéda le akademično razmotrivalo premembo obstoječe državne oblike. — Car je imenoval črnogorskega kneza za imejitelja nekega strelskega polka.

Dne 27. t. m. je v *francoski* zbornici pri proračunski razpravi o verstvu ljuto napadal Clémenceau katoliško Cerkev. Napovedal je boj do zadnjega ter odrekal, da je mogoč kakov modus vivendi mej državo in Cerkvijo. Ta govor ima tudi svojo dobro stran. Sedaj so se vsaj vsem katoličanom odprle oči, kaj in kakovi so oportunci. Dne 28. t. m. je v zbornici zahteval poslanec Laguerre interpelovati pravosodnjega ministra, zakaj državno sodišče toliko časa ne objavi svojega poročila. Zbornični predsednik je rekel, da ne more te interpelacije dopustiti, ker se gre tukaj za sodnje vprašanje, za katero zbornica ni pristojna. Navstala je o tej točki burna razprava. Cassagnac je večini očital, da hoče nevredno komedijo proglašiti za pravico. Zbornica je sklenila konečno grajo Cassagnacu ter s 318 proti 216 glasovi, da se preide na dnevni red. — Pod naslovom „Italija 1859 do 1889“ je po Ferryjevi „Estafette“ izšla brošura, ki obsega mej drugim tudi nastopna, jako zanimiva pisma: „Florenčija, 12. junija 1866. Komendantu Nigri, poslaniku v Parizu. Kraljica pruska je bajé v nekem listu zagotovila cesarju avstrijskemu, kralj pruski jej je dal besedo, da ni dejanske pogodbe mej Prusijo in Italijo, in če Italija napade Avstrijo, Prusija ni zavezana, da bi se jej pridružila. La Marmora.“ — „Grofu Nigri: Florenčija, 12. junija 1866. Važno je, naj izvé cesar, gospod pl. Bismarek je večkrat predlagal Barralu in Gonovi, da bi skupno napadli Avstrijo. La Marmora.“ — „Generalu la Marmoru: Pariz, 12. junija 1866. Cesar mi je rekel, kralj pruski mu je dal častno besedo, da ni podpisal nobene pogodbe z Italijo; ko bi Italija napadla Avstrijo, Prusija ni primorana napovedati vojsko. Nigra.“ — Spisatelj te brošure je bajé bivši minister zunanjih zadev, Viscontini-Venosta. Namen knjižice je prozoren: napraviti hoče trodržavni zvezi sitnosti.

Predvčeraj je v *belgijski* zbornici ministerski predsednik Beernaert zagovarjal vlado nasproti očitani liberalce, da je nameravala s pomočjo redarstvenih vohunov ugonobiti belgijske meščane. Ko bi bila to storila vlada, bilo bi nesramno, toda tako je pa nesramno, da se kaj takega njemu (Beernaertu) očita brez dokazov. (Odobranje na desnici.) Minister se je skliceval na spričevalo liberalnih listov samih, ki so mu leta 1887 čestitali zaradi njegove odločnosti. Levica hoče to zadevo le zlorabiti kot volilno sredstvo. (Dolgotrajno odobranje na desnici.) Jakobs konečno predlaga, da zbornica ministerstvu izreče zaupnico, kar se tudi zgodi z 78 proti 32 glasovom. Ministri Lejeune, Devolder in Beernaert niso glasovali. Kako hujskajo liberalci narod, kaže najbolj okoliščina, da je bilo

isti dan pred parlamentom zbranih več tisoč ljudij, ki so ministre in katoliške poslance, ko so zapustili zbornico, sprejeli s sikanjem in klici: „Odpovejte se!“ Več izgrednikov so odvedli v zapor.

Gladstone je v „Nineteenth Century“ nedavno objavil članek, ki nikakor ni laskav za *Italijo*. Priznava sicer, da je Italija zadnjih petindvajset let pridobila nekatere vspehe, toda nikakor ne taji, da ovirajo „mladi narod“ mnoge težave. Prva je rimsko vprašanje, ki je znamenito v dveh ozirih. Vprašanje je v prvi vrsti italijansko-narodna zadeva, ker je papež ob enem škot rimski, vsled česar je nemogoče prognati sv. Očeta iz Rima. V drugi vrsti je pa tudi svetovno, kajti v vsaki državi evropski je stranka, ki se poteza za posvetno oblast papežev. Jako lahko se zgodi, da bo ta stranka prišla v kaki državi do odločilne veljave, in potem je mogoče, da bo dotična država kaznovala Italijo za njeno postopanje nasproti Vatikanu. Gladstone navaja kot drugo jako tehtno oviro tudi italijansko finančno zadrego, ki je po njegovem mnenju postala že politiška nevarnost. Italijanski državni dolg se je od leta 1870 početvoril, in tako stanje se mora imenovati politiško-nevarno, če se narod tako tlačí v dóbi neprestanega miru. Konečno omenja angleški državnik tudi upravno korupcijo, katere se bo jako težko oprostila Italija. — Kar pravi Gladstone gledé rimskega vprašanja, je tem znamenitejšje, ker je prvič to rekel ravno on, drugič pa na predvečer Humbertovega obiska v Berlinu.

Rumunska preiskovalna komisija v zadevi, da se zatoči prejšnje ministerstvo Bratianovo, je dne 28. t. m. v zbornici zahtevala, naj se jej podaljša mandat do prihodnjega zasedanja. Po kratki razpravi se jej je to dovolilo s 76 proti 56 glasovom.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval občini Jurklošter 200 gld. za šolo.

(Odlikovanje.) Presvetli cesar je podelil mil. g. M. Glaserju, častnemu kanoniku in župniku pri sv. Petru blizu Maribora, viteški križec Franc-Josipovega reda.

(Na dunajskem vseučilišču) je bil zadnje soboto promoviran doktorjem prava gospod Konrad Janežič, rojen Kamničan. Kot svojemu bivšemu večletnemu odborniku in podpredsedniku priredilo mu je o tej priliki akademično društvo „Slovenija“ slavnosten večer, katerega se je vdeležilo tudi mnogo Hrvatov.

(Slovenski jezik je deželni jezik v Trstu.) Tržaški magistrat branil se je dolgo priznati slovenščino v Trstu deželnim jezikom, sedaj pa ga je prisililo vis. c. kr. ministerstvo in ukazalo, da mora magistrat v slovenskem jeziku pisane vloge obravnavati in reševati v slovenščini. O tem važnem odloku piše „Edinost“: Odbor za Dolencev spomenik je prosil mestni magistrat dovoljenja, da sme na spomenik na pokopališču pri sv. Ani postaviti nastopni slovenski napis: „Viktorju Dolencu, prvoboritlju slovenskemu na Primorskem, rojenemu 22. decembra 1841 v Senožečah, umrlemu 20. julija 1887 v Trstu, postavil hvaležni narod.“ Magistrat je to prošnjo vrnil z nalogom, naj jej odbor priloži italijanski prevod. Proti odloku se je odbor pritožil 1. avg. 1888 na c. kr. namestništvo, ki pa je pritožbo zavrglo. Nato je odbor iskal pravice pri ministerstvu. Na vlogo z dne 28. nov. 1888 je prišel odgovor dne 25. t. m. v roke g. V. Živica v Trstu, v katerem se potom mestnega magistrata naznanja, da je c. kr. ministerstvo notranjih zadev preklicalo določbo namestništva in izrazilo se, da se je mestni magistrat v rečenem odloku pregrešil proti čl. XIX državnih temeljnih postav od 21. dec. 1867, st. 142, kajti slovenski jezik je deželni jezik v mestu Trstu. Iz navedenega določila zakona izhaja torej mestnemu magistratu kot občinski oblasti dolžnost, obravnavati vlogo napisano v onem jeziku. Napisa na spomeniku pa magistrat ni potrdil. Odbor pa se bode zopet pritožil do zadnjega mesta. — Kaj pa pomagajo taki ugodni odloki, ako se po njih ne ravnamo, kajti mnogi občujejo z magistratom v italijanskem ali nemškem jeziku. Poslužujte se vedno in povsod le slovenščine, ker le potem moremo upati, da bode slovenski jezik v Trstu dobil svoje pravice. Ako bi kdo imel z magistratom kaj posla in bi mu isti ne hotel sprejeti slovenske vloge, obrne naj se na polit. društvo „Edinost“, ki ga bo v vsakem oziru rado-voljno podpiralo.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je došla sledeča vesela vest: Goriška ženska podružnica je potrjena z odlokom c. kr. namestništva v Trstu z dne 9. maja t. l., št. 7300/1 1889. — Prvi podružnični zbor se

je vršil 26. maja t. l. Pri tem zboru so bile izvoljene naslednje gospe in gospice v načelnitvo: Gospa Josipina Premrov, prvomestnica; gospa Avgusta Šantel, njena namestnica; gospa Marija Kanceler, blagajničarica; gospa Avgusta Pirjevec, zapisničarica; gospici Marija Jug in Pavla Leban, namestnici. — To naznanjamo slavnemu vodstvu s prošnjo, naj blagovoli registrovati našo podružnico v vrsto drugih ustanovljenih podružnic. Do danes šteje podružnica ustanovnic in letnic 58. — Sveta brata Ciril in Metod naj izprosita božji blagoslov glavni družbi in njeni podružnici na bregu bistre Soče! Načelnitvo goriške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Gorica, dne 28. maja 1889. Upamo, da Vam bo — vrle Slovenke — glasen pridigar ta dopis.

(Strela.) Županstvo v Horjulu nam naznanja, da je v sredo popoldne ob 3. uri strela udarila v kozolec posestnika Jakoba Potrebujež-a v Horjulu. Ljudje so hitro prihiteli gasiti; priskočilo je na pomoč gasilno društvo z brizgalnico in kmalu je bil ogenj udušen. Županstvo se tem javnim potom zahvaljuje vsem, ki so prišli na pomoč, posebno pa prostovoljnemu gasilnemu društvu.

(Osebnosti.) Presvetli cesar je podelil predsedniku deželnega nadsodišča v Trstu dr. Josipu Defacis-u čast tajnega svetovalca. — Dvorni svetovalec in vodja okrajnega glavarstva v Gorici baron Rechbach je povodom umirovljenja dobil komturski križ Franc-Josipovega reda. — G. Ivan Liseč, ekspeditor II. vrste na ljubljanski postaji južne železnice, je v priznanje izredno povoljnega službovanja imenovan ekspeditorjem višje vrste.

(Iz Brežic) se poroča, da v tamošnjem kraju prodaje neki človek kmetom srečke na mesečne obroke. Po novi postavi je prepovedano prodajati tuje srečke, zato naj bi kmetje takim agentom pokazali vrata.

(Prememba v posesti.) Hišo tukajšnjega trgovca g. E. Jevnikarja na Dunajski cesti je kupil gostilničar J. Belič za 27.000 gld.

(Požar.) Dne 21. se je vnelo v Marenbergu gospodarsko poslopje mesarice M. Lukas; poslopje je zgorelo do tal, druge nesreče ni bilo.

(Italijanski kandidatje za isterski deželni zbor.) Minoli teden sešli so se italijanski voditelji v Vižinadi, da se dogovoré o kandidatih za deželni zbor. Kakor poroča poreška „klepetulja“, kandidujejo Italijani za občine političnega okraja poreškega S. Venierija in T. Vergottinija; za občine političnega okraja pazinskega Fr. Constantinija in M. Tonettija; za občine političnega okraja puljskega Wasserman-a in dr. Bemba; za mesta in trge Poreč, Umag, Čitanova Fr. Sbisà, za Buje, Motovun, Oprtlje in Vižinada dr. Amaroso. To so možje, ki niso nikdar hoteli slišati o isterskih Hrvatih ter so v zboru vedno kričali, ko so govorili hrvatski zastopniki. In sedaj imajo toliko poguma, da se hrvatskim volilcem ponujajo kot kandidatje.

(Ogenj.) Minolo nedeljo zvečer je v Lukovici pogorelo gospodarsko poslopje gostilničarja in trgovca M. Veverja. Škoda cenijo na 3000 gld., poslopje je bilo zavarovano za 900 gld.

(Napad.) Danes krog polu dvanajstih predpoldnem napadel je nepoznan vojak na Golovec št. 13 staro ženo Heleno Končan. Pravijo, da jej je z bajonetom prizadel krog 5 ran na glavi in po vratu. Žena je imela še toliko moči, da se je do sosedove hiše vsa okrvavljena po štirih priplazila, kjer se je onemogla zgrudila. Njena hiša je namreč najzadnja za mejo popolnoma v zatišji. Bila je sama doma. — Ko so jo obvezali in se jej je kri ustavila, prišla je toliko k sebi, da je povedala, kako jo je neki vojak „v plavih hlačah in plavi suknji“ napadel, ter z bajonetom udaril in zbežal. Nekateri mislijo, da je iskal denarja, ker je žena posestnica iste hišice ter njiv in sadnih vrtičev okrog nje. — K sreči rane vendar niso nevarne, upati je, da žena ozdravi. Duhovnik in zdravnik sta bila kmalu na mestu.

(Zvezda „Venus“ — zgodnja danica.) Že več dni opažajo na jasnem nebu zvezdo „Venus“ v ru-dečem svitu jutranje zarije, blestečo v bledi svetlobi. Nastopila je torej svojo pot kot danica in ostane v tem položaji vse poletje do pozne jeseni. „Venus“ bode dosegla dne 8. junija t. l. svoj največji lesk.

(Slovensko akademično društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi na binkoštni ponedeljek (10. junija t. l.) izlet v Ormož ob hrvatski meji, katerega se vdeležé: hrvatsko akademično društvo „Hrvatska“, srbsko akademično društvo „Srbadija“, poljsko aka-

demično društvo „Ognjiško“ in slovansko akademično društvo „Slavija“. — Načrt izleta: 10. junija odhod iz Gradca ob 5 uri 50 minut zjutraj, prihod v Ormož ob 10. uri 54 minut dopoldne; ob 1. uri popoldne banket v čitalničnih prostorih, zvečer ob polu šesti uri koncert; 11. junija ob 8. uri zjutraj izlet k Veliki nedelji, ob 2. uri popoldne povratek v Ormož in zatem odhod v Gradec ob 4. uri 33 minut. — Vspored koncertu: a) 1. Jenko: „Naprej“, svira tamburaški zbor. 2. Pozdrav. 3. Towačowsky: „Sporočilo“, moški zbor. 4. Majer: „Hrvatsko prelo“, svira tamburaški zbor. 5. Ipavec: „V mraku“, četverošpev. 6. Eisenhut: „San“, moški zbor z bariton-solo. 7. Roščica: „Vienac slovanskih popevka“, svira tamburaški zbor. 8. Triglav: „Pri pastirskem ognji“ osmerospjev z bariton-solo. 9. Hajdrih: „Slava Slovencem“, moški zbor. 10. Šviglin: Poputnica „Hrvatske“, svira tamburaški zbor. b) Prosta zabava. — Vstopnina za osebo 30 novcev. — Pri koncertu sodelujejo iz posebne prijaznosti tamburaški in pevski zbor akademičnega društva „Hrvatska“ in pevski zbor ormoške čitalnice. — Kakor se razvidi iz običnega zanimanja slovanskih visokošolcev v Gradcu in prijaznega delovanja ormoških rodoljubov za sprejem, bo izlet sijajen, koncert izboren. Zatorej pričakujemo mnogo gostov iz vseh pokrajin slovenskih in hrvatskih.

(Litijaska požarna bramba) napravi dne 2. junija v prostorih gospé M. Koblarjeve („pri Šegaču“) tombolo z godbo; čisti dohodek je namenjen za napravo gasilnega orodja. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni vdeležbi vabi ODBOR.

(Odposlanstvo hrvatskih Sokolov) se bode pridružilo češkim Sokolom, ki se popeljejo dne 5. junija preko Prage v Pariz k svetovni razstavi s posebnim vlakom. Vodil jih bode dr. Podlipný.

(Pravosodnji kandidati v Avstriji.) Po izkazu e. kr. pravosodnjega ministerstva je bilo koncem l. 1888 pravnih kandidatov 598, in sicer 420 s tremi državnimi izpiti, 178 doktorjev. Advokatskih kandidatov je bilo 1722, notarskih kandidatov 738.

(Kolekovane srečke.) Od 1. do 28. aprila je bilo kolekovanih 4,567.698 srečk, od teh 2,421.873 brez pristojbine.

(Notranje ministerstvo) je odvezlo poštni „debit“ v Petrogradu izhajajočemu listu „Slavjanskija Izvestija“ na podlagi § 26. tiskovnega zakona za vse v državnem zboru zastopane kraljevine in kronovine.

Telegrami.

Dunaj, 31. maja. Cesar je iz zasebnih sredstev daroval tisoč goldinarjev za ognjegasce, ki so se ponesrečili pri požaru v Landstrasse.

Belgrad, 30. maja. Povodom belgrajskih izgredov se je na podlagi preiskave blizo sto oseb, mej njimi tudi Garašanin, odvedlo v preiskovalni zapor. Gledé Garašanina je dokazano, da ni samo z morilsko nakano streljal, marveč tudi z izzivajočimi govori izpodbujal ostale naprednjake, naj rabijo orožje.

Belgrad, 31. maja. Metropolit Mihael je sinoči došel. Pozdravili so ga višja duhovščina, prijatelji, somišljeniki, ruski poslanik,

in posebno navdušeno narod. Od vlade ni bil nikdo navzoč. Red se nikjer ni rušil.

Pariz, 31. maja. V Cherbourgju je bil včeraj potres s tremi močnimi sunki, ki so se čutili do Granville-a, Guernesey-a, Havre-a in Rouena. Prebivalstvo je močno vznemirjeno; ponesrečil se ni nikdo.

Peterburg, 31. maja. Vladni vestnik: Pri včerajšnjem obedu v Petrovem dvoru je car napil nastopno zdravico: „Jaz pijem na zdravje črnogorskega kneza, edinega odkritosrčnega in zvestega prijatelja Rusije.“

Umrli so:

28. maja. Gabrijela Majer, zlatoklepova hči, 15 mes., Vožarski pot 6, rachitis aerophilulose.

V bolnišnici:

22. maja. Matevž Krelj, klobučar, 46 let, kron. katar v črevih.

25. maja. Franc Brežič, delavec, 39 let, paralysis progressiva. — Franc Dolničar, mizarjev sin, 15 let, srčna hiba. — Ana Pucihar, delavka, 35 let, vnetica trebušne mrene.

28. maja. Elizabeta Lekan, gostija, 60 let, vsled raka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
29	7. u. zjut.	732.6	15.0	sl. svzh.	olačno	0.00
	2. u. pop.	732.0	25.2	sl. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	734.0	15.8	brezv.	jasno	
30	7. u. zjut.	735.6	15.0	brezv.	megla	0.00
	2. u. pop.	735.6	25.0	sl. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	736.7	19.2	sl. zap.	oblačno	

Srednja temperatura obeh dni 18.7° in 18.7°C., za 2.2° in 2.9° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

31. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 45 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	85 „ 85 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	905 „ — „
Kreditne akcije	304 „ 50 „
London	118 „ 70 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 44 „
Cesarski cekini	5 „ 61 „
Nemške marke	58 „ 05 „

Tuji.

28. maja.

Pri **Mattcu**: Bilina, Sinnreich, Lederer, Neubauer z Dunaja — vit. pl. Haupt, s so-progo, z Dunaja. — Pelikan iz Brna. — Matija Rom, trgovec, iz Koševja. — Arnold Kohn in C. Burkhart, trgovca, z Dunaja. — Terezija Mauerhofer iz Pristava.

Pri **Stonu**: ekseel. baron Schönfeld, FZM., iz Gradca. — P. Lukič, e. kr. polkovnik generalnega štaba, iz Gradca. — Peter pl. Petričič, e. kr. major v pokoji, iz Zagreba. — Fran Štupica iz Gorice. — Himmelbauer, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Tomšič iz Višnje gore. — Ivan Vidmar iz St. Ruprehta. — A. Ekar iz Preddvora. — Lovše iz Domžal.

Diseldorfske oljnat
barve v tubah.

Akvarelne barve
moke in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).

Filijala: Slonove ulice 10-12

priloga slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnice zastoj in franko.

Oljnat barve v ploščevinastih puščah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Radenska kislá voda ob vzhodni Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska
kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamencu v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Poskusi dr. Jov. Garroda, Biswagera, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno moč pri sečnikskih, usednih izločkih, iz česa se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.

Kopalnišče Radensko.

Kopanje v slatini in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovništva po ceni. Prospekt (brezplačno) od ravnateljstva.

Kopalnišče Radenci blizu Ljutomera.

Zaloga kislé vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (18)

Št. 54 Pr.

Razpis služeb.

(3-3)

Pri mestni hranilnici ljubljanski je začasno popolniti uradniški mesti, namreč ono

blagajnika

z letno plačo 1200 (dvanajstih sto) goldinarjev in ono

kontrolorja

(oziroma knjigovodje) z letno plačo 1000 (tisoč) goldinarjev.

Oba uradnika bodeta morala položiti kavcijo v znesku letne plače.

Prosilec je dokazati poleg znanja obéh deželnih jezikov v govoru in pismu popolno zmožnost za hranilnični posel, zlasti vsestransko izurjenost v trgovinskem knjigovodstvu. Prednost imajo taki, ki so vrhu tega zvedeni v zemljiško-knjižnih stvaréh.

Prošnje je vložiti pri mestnem magistratu ljubljanskem

do 10. dne junija letos.

V LJUBLJANI, 18. dan maja 1889.

Župan: Grasselli s. r.